

2689

SPRAWOZDANIE
TOWARZYSTWA
WZAJEMNEGO KREDYTU
W KRAKOWIE

z czynności dwudziestego czwartego roku 1898.

W KRAKOWIE
W Drukarni «CZASU» FR. KLUCZYCKIEGO I SPÓŁKI
pod zarządem Józefa Łakocińskiego.
1899.

7689

SPRAWOZDANIE

TOWARZYSTWA WZAJEMNEGO KREDYTU

W KRAKOWIE

z czynności dwudziestego czwartego roku 1898.

W KRAKOWIE,

W DRUKARNI »CZASU« FR. KLUCZYCKIEGO I SPÓŁKI

pod zarządem Józefa Łakocińskiego.

1899.

NAKŁADEM TOWARZYSTWA WZAJEMNEGO KREDYTU W KRAKOWIE.

ZARZĄD TOWARZYSTWA.

PREZYDYUM TOWARZYSTWA.

Wybrane przez Zgromadzenie ogólne w roku 1899 do roku 1905.

Prezes: **Męciński Józef** w Partyniu, poczta Tarnów.

Vice-Prezes: **Gniewosz Włodzimierz** w Potoku złotym, poczta Potok złoty.

RADA NADZORCZA.

Wybrana z grona Delegatów w roku 1899.

Wybrany
z okręgów wyborczych

Balicki Ludwik w Wykotach, p. Sambor	Sambor - Stryj.
Bieleński Julian w Straszęcinie, p. Dębica	Rzeszów - Tarnów.
Bohdanowicz Grzegorz w Oszechlibach, p. Niepołokowce	nie terytoryalnie.
Breuer Bertemilian Jan w Suchowoli, p. Mszana koło Lwowa	Lwów - Przemyśl.
Cieński Tadeusz w Drohiczówce, p. Latacz	Czortków - Stanisławów.
Dobek Józef w Borszczowie, p. Zablotów	Ks. Bukowińskie - Kołomyja.
Dydyński Maryan w Raciborsku, p. Wieliczka	Bochnia - Nowy Sącz.
Hr. Dzieduszycki Klemens w Martynowie, p. Martynów	Brzeżany - Tarnopol.
Garapich Michał w Cebrowie, p. Jezierna	nie terytoryalnie.
Dr. Krański Władysław we Lwowie	nie terytoryalnie.
Dr. Lipowski Konstanty w Krakowie	miasto Kraków.
Marynowski Edward we Lwowie	miasto Lwów.
Obertyński Zdzisław w Hujezu, p. Kamionka - Lipnik	Złoczów - Żółkiew.
Dr. Paszkowski Franciszek w Krakowie	Wks. Krak. Wadowice i Ks. Ciesz.
Hr. Potocki Andrzej w Krakowie	miasto Kraków.
Urbański Mieczysław w Haczowie, p. Haczów	Jasło - Sanok.
Hr. Wodzicki Antoni w Kościeleu, p. Chrzanów	nie terytoryalnie.

D Y R E K C Y A.

- Dyrektor I.: Słonecki Zenon.
Wybrany do kadencji 1897—1903.
- Dyrektor II.: Głazewski Ignacy.
Wybrany do kadencji 1894—1900.
- Dyrektor-Referent: Dr. Romer Gustaw.

Z A S T Ę P C Y.

- Zastępca Dyrektora I.: Dr. Górski Antoni.
Wybrany do kadencji 1897—1903.
- Zastępca Dyrektora II.: Dr. Szarski Henryk.
Wybrany do kadencji 1894—1900.
- Zastępca Dyrektora-Referenta: Edmund Ginwill-Piotrowski.
Wybrany prowizorycznie do roku 1900.
- Dyrektor Reprezentacyi we Lwowie: Wincenty Gnoiński.

SPRAWOZDANIE

z czynności

TOWARZYSTWA WZAJEMNEGO KREDYTU W KRAKOWIE

za rok **XXIV to jest 1898**

przedłożone

Zgromadzeniu Ogólnemu Członków Towarzystwa

w dniu 15 czerwca 1899 r.

i

U C H W A Ł Y

zapadłe na tem Zgromadzeniu.

Dnia 15 czerwca 1899 r., o godzinie 3 po południu odbyło się w sali gmachu Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie dwudzieste czwarte z kolei zwyczajne Zgromadzenie ogólne Członków Towarzystwa wzajemnego kredytu.

Na Zgromadzeniu tem było obecnych 34 Członków, mających w myśl § 8 statutu Towarzystwa wzajemnego kredytu prawo do brania udziału w obradach Zgromadzenia ogólnego.

Przewodniczący, Prezes Towarzystwa Józef Męciński, skonstatowawszy potrzebny do prawomocności uchwał komplet obecnych Członków, zagaja posiedzenie i zarządza odczytanie protokołu z ostatniego Zgromadzenia ogólnego, odbytego dnia 28 maja 1898 r., który Zgromadzenie bez zmian do zatwierdzającej wiadomości przyjmuje.

SPRAWOZDANIE DYREKCYI
Z OPERACYI TOW. WZAJEMNEGO KREDYTU
w roku 1898
odeczytane
na Zgromadzeniu Ogólnem
dnia 15 czerwca 1899
przez Dyrektora Zenona Słoneckiego.

Wysokie Zgromadzenie!

Niniejszem sprawozdaniem ma Dyrekcya zaszczyt przedstawić krótki obraz operacyi Towarzystwa wzajemnego Kredytu w r. 1898, który był dwudziestym czwartym istnienia tej instytucyi.

Na dubiosa odpisano zhr. 12.000 czyli więcej o zhr. 4.296·29 niż w roku 1897.

Udziały Członków zmniejszyły się o zhr. 14.028·29. Obrót w eskoncie weksli był niższy w r. 1898 niż w poprzednim, a zapas t. j. stan portfelu z końcem roku okazał się nieco wyższy. Reeskont tak wśród jak w końcu roku był znacznie większy, co też na rachunek zysków i strat ujemnie wpłynęło, bo stopa reeskontu w Banku austr.-weg. w drugiej połowie roku o $\frac{1}{2}\%$ a ku końcu roku o cały $\%$ podniesioną była.

Fundusz rezerwowy wzrósł z oprocentowania i uchwały zeszłorocznej o złr. 2.425·55 i wynosi obecnie złr. 36.627·89, która to kwota w stosunku do udziałów i wkładek jest nieco za niska, dlatego też zasilanie funduszu rezerwowego znaczniejszymi kwotami byłoby wskazane.

Następująco przedstawia się:

Wykaz obrotów w Towarzystwie Wzajemnego Kredytu

w Krakowie za rok 1898.

Obrót kasowy:

Doszedł w r. 1898 do sumy	Złr.	49,194.323	ct.	15
W porównaniu z obrotem w r. 1897	„	48,351.791	„	68
Zwiększył się o	„	842.531	„	47

Udziały i ilość Członków:

Z roku 1897 pozostało członków 1296 z kwotą udziałów	Złr.	1,155.038	ct.	18
Dnia $3\frac{1}{12}$ 1898 było członków 1291 z kwotą udziałów	„	1,141.009	„	89
Ubyło zatem 5 członków i udziałów	„	14.028	„	29

Wkładki na książeczki:

Dnia $3\frac{1}{12}$ 1897 było książeczek 1791 opiewających na	Złr.	1,847.053	„	65
W r. 1898 stron 2.867 złożyło Złr. 2,159.379 ct. 44				
„ „ „ 3.459 odebrało „ 1,998.403 „ 21				
Przybyło zatem wkładek	„	160.976	„	23
Stan wkładek $3\frac{1}{12}$ 1898 na 1931 książeczkach wynosił	„	2,008.029	„	88
Książeczek wkładkowych przybyło 140.				

Dział wekslowy:

Dnia $3\frac{1}{12}$ 1897 portfel obejmował 1758 weksli na sumę	Złr.	4,144.105	ct.	08
Dnia $3\frac{1}{12}$ 1898 portfel obejmował 1732 weksli na sumę	„	4,165.409	„	88
Ubyło 26 weksli, stan zaś zwiększył się o .	„	21.304	„	80
Wśród roku 1898 eskontowano 5.468 weksli na Złr. 12,742.055 ct. 06				
Wśród roku 1898 spłacono 5494 weksli na Złr. 12,720.750 ct. 26				
W porównaniu z r. 1897 eskontowano więcej o 54 weksli jednak na kwotę mniejszą o	Złr.	179.234	ct.	89
W porównaniu z r. 1897 spłacono więcej o 93 weksli na kwotę jednak mniejszą o	„	206.847	„	97
Przez r. 1898 reeskontowano na Złr. 3,162.005 ct. — więcej niż w r. 1897 o	„	1,453.811	„	—
Przez rok 1898 wykupiono na Złr. 2,934.679 ct. — więcej niż w r. 1897 o	„	1,111.509	„	—
Pozostało $3\frac{1}{12}$ 1898 w reeskoncie Złr. 583.420 ct. — Było $3\frac{1}{12}$ 1897 „ „ 356.094 „ — Przybyło przeto weksli za „ 227.326 „ —				

Fundusz rezerwowy:

Wynosił dnia $3\frac{1}{12}$ 1897	Złr.	34.202	ct.	34
Przybyło przeniesienie z bilansu za r. 1897	„	1.000	„	—
„ z odsetek za r. 1898	„	1.425	„	55
Stan funduszu z dniem $3\frac{1}{12}$ 1898	„	36.627	„	89

Koszta administracyi:

Plące, koszta kancelaryjne i prawne, lokal itd.	Złr.	26.617	ct.	58
Podatki i należności skarbowe	„	22.950	„	02
Razem	„	49.567	„	60

Zysk:

Rachunek zysków i strat za rok 1898 wykazuje			
zyski netto	Zlr.	45.459	ct. 26
Rok 1897 dał bez — przeniesienia reszty . . .	„	58.943	„ 92
W roku 1898 zatem jest zysk mniejszy o	„	13.484	„ 66
Z wykazanej powyżej kwoty	„	45.459	„ 26
Stracając dla Dyrekeyi (§ 6 statutu) tantiemę .	„	4.545	„ 92
zostaje do rozdziału	„	40.913	„ 34
oraz przeniesienie zysku z r. 1897 . . .	„	4.000	„ —
Do dyspozycyi Zgromadzenia Ogólnego za r. 1898	„	44.913	„ 34

Niektóre z powyższych cyfr przedstawiają się dodatnio, inne ujemnie, ogólny zaś rezultat roku przeszłego nie przedstawia znacznej różnicy od roku poprzedniego.

Zniżenie stopy procentowej (6%) nawet wówczas, gdyby Bank austr.-węg. zeszedł do pobierania normalnego procentu (4%) nie byłoby wskazaniem, a to tak ze względu na ciągły wzrost podatków rządowych, jak też na inne nieuniknione rozchody.

Na podstawie § 2 *al. c*) obowiązującego obecnie statutu naszego wymierzyła nam komisya podatkowa podatek taki, jaki płacą banki — gdy jednak my, oparci na ustawie z dnia 9 kwietnia 1873, należąc do Towarzystw zarobkowych, mamy prawo do względniejszej stopy, aby się uchylić od nie-należytego wymiaru — stawiamy wniosek — przewidziany porządkiem dziennym, o wykreślenie z § 2 statutu naszego *al. c*), a to tem bardziej jeszcze, że z tego tytułu żadnych dotąd zysków nie mieliśmy. W końcu nadmieniamy, że zmiany statutu na zeszłorocznem Zgromadzeniu uchwalone, zatwierdzone już zostały.

Z tego miejsca pragniemy przed Szanownymi Panami usprawiedliwić się z zarzutu, który nas niestety dość często, a niesłusznie spotyka; mianowicie: skarżą się niektórzy z naszych klientów, że bez potrzeby albo zbyt skoro protestujemy zapadłe weksle. Otóż wiadomo Szanownym Panom, iż ustawa wekslowa jasno przepisuje, iż weksel trzeciego dnia od chwili

płatności musi być protestowanym, jeśli wystawiciel i żyranci w obliżu pozostać mają; jeżeli więc w powyższym terminie należytego pokrycia nie mamy w ręku, protestu zaniechać nam nie wolno nawet w takim razie, że mamy zapowiedź o wysłaniu nowych weksli dla prolongaty lub o wysłaniu gotówki na upłatę i procenta.

SPRAWOZDANIE KOMISYI RACHUNKOWEJ
TOWARZYSTWA WZAJEMNEGO KREDYTU
W KRAKOWIE

za czas od 1 stycznia do końca grudnia 1898 r.

złożone

przez Członka Rady nadzorczej *Michała Garapicha.*

Szanowne Zgromadzenie!

Z przedłożonego zamknięcia rachunków Towarzystwa wzajemnego kredytu w Krakowie okazuje się, że rozwój Towarzystwa w roku 1898 był normalnym i nie uległ większym zmianom — prawie we wszystkich operacjach ruch tylko nieznacznie był zwiększony; ogólny zaś wynik bilansowy w porównaniu z rokiem poprzednim (1897) jest mniejszy o **13.484 złr. 66 ct.** i wynosił **45.459 złr. 26 ct.**, gdy w roku 1897 wynosił 58.943 złr. 92 ct.

Ubytek w zysku da się zupełnie jasno usprawiedliwić następującemi pozycjami: Przedewszystkiem jako bardzo wątpliwe należitości odpisano bilansem za rok 1898 kwotę **12.000 złr.** (Kraków 9.668 złr. 39 ct., Lwów 2.960 złr. 97 ct.), gdy w roku 1897 odpisano tylko 7.703 złr. 71 ct., przeto na rok 1898 odpisano **więcej o 4.296 złr. 29 ct.**

Reeskontowano więcej weksli i zapłacono wskutek tego Bankowi austr.-węgierskiemu w roku 1898 gotówkę **19.403 złr. 36 ct.**, w roku 1897 reeskontowano mniej i zapłacono 5.259 złr. 88 ct., zatem o **14.143 złr. 48 ct.** więcej niż w roku 1897.

Wyplacono stronom procenta od rachunków bieżących w roku 1898 7.349 zhr. 65 ct., gdy w roku 1897 tylko 1.230 zhr. 44 ct., zatem strony pobrały w roku 1898 więcej o **6.119 zhr. 21 ct.** niż w roku 1897.

Procent od weksli naprzód pobrany za rok 1898	29.256 zhr. 23 ct.
w roku 1897	28.702 „ 60 „
pobrano tedy na rok 1899 procentu od weksli więcej o	553 zhr. 63 ct.

Ogólne zatem wydatki w roku 1898 zwiększyły się o **25.112 zhr. 61 ct.** natomiast jednak w roku 1898 **ubyło:**

na kosztach administracyi ogólnej, (względnie na opłacie podatków) ubyło **2.053 zhr. 69 ct.**, złożono bowiem na poczet podatków tylko zaliczkę, zatrzymując resztę do rozstrzygnięcia rekursów;

wyplacono stronom procentów od wkładek na książeczki w roku 1898 mniej o **654 zhr. 62 ct.**;

odpadł procent od funduszu rezerwowego, gdyż obecnie jest złożony w papierach wartościowych i sam się procentuje — odpada zatem **1.315 zhr. 48 ct.**;

pobrano brutto więcej dochodu w roku 1898 o **7.604 zhr. 16 ct.**

Zwiększony wyżej wykazany ogólny wydatek	25.112 zhr. 61 ct.
po strąceniu kwot powyżej wykazanych	11.627 „ 95 „
okazuje uzasadnienie i usprawiedliwienie, dlaczego wynik bilansowy na rok 1898 jest mniejszy o kwotę	13.484 zhr. 66 ct.

Wkładowki na książeczki zwiększyły się o 160.976 zhr. 23 ct., a stan tychże z dniem 31 grudnia 1898 wynosił **2,008.029 zhr.**

Portfel wekslowy obejmował z dniem 31 grudnia 1898 roku 1732 sztuk weksli na sumę **4,165.409 zhr. 88 ct.**, zwiększył się o 21 304 zhr. 80 ct.

Zeskontowano w r. 1898 sztuk weksli 5.468 na kwotę 12,742.055 zhr. 6 ct., zeskontowano w porównaniu z r. 1897 o 54 weksli więcej — co do ogólnej jednak kwoty mniej o 179.234 zhr. 89 ct.

Obrót kasowy zwiększył się o 842.531 zhr. 47 ct.

Wiadomo, że w drugim półroczu — a w szczególności w ostatnich miesiącach roku 1898 — dał się uczuć wielki brak gotówki — na rynkach pieniężnych zwiększyło się zapotrzebowanie gotówki — wskutek tego pieniądz był droższy — ztąd też musiał się zwiększyć reeskont weksli w austr.-węgierskim Banku; takowy wynosił z dniem 31 grudnia 1898 r. **583.420 zhr.**, podczas gdy w roku 1898 (w ciągu roku) reeskontowano weksli więcej o **1,453.811 zhr.**

Komisya rachunkowa Rady nadzorczej badała i sprawdzała pozycyę przedłożonego bilansu — przejrzała portfel wekslowy jak i depozyta — tak w Krakowie jak i we Lwowie, nabrała przekonania, że wszystkie pozycyę bilansu są usprawiedliwione.

Na podstawie wykazanych wyników stawia Komisya rachunkowa z upoważnienia Rady nadzorczej i w jej imieniu następujące wnioski:

WNIOSEK I.

Ogólne Zgromadzenie udziela Dyrekcji absolutoryum z rachunków za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1898 r.

WNIOSEK II.

Z czystej pozostałości roku 1898, po potrąceniu dla Dyrekcji tantiemy w kwocie	4.545 złr. 92 ct.
a po doliczeniu przeniesienia zysku z r. 1897 w kwocie	4.000 „ — „
a zatem z ogólnej kwoty	44.913 „ 34 „
przeznacza się:	
1) Na 4% dywidendę od udziałów kwotę	43.741 złr. 38 ct.
2) do funduszu emerytalnego	171 „ 96 „
3) przeniesienie na rok 1899	1.000 „ — „
	Razem 44.913 złr. 34 ct.

Wnioski powyższe zostały przez Zgromadzenie ogólne jednogłośnie uchwalone.

Postawiony przez Dra Stanisława Nowosieleckiego wniosek, ażeby Rada nadzorcza wraz z Dyrekcją obmyśliły zmianę statutu, pozwalającą na znaczniejsze aniżeli dotychczas powiększanie funduszu rezerwowego, przekazuje Zgromadzenie ogólne Radzie nadzorczej do zdania zeń sprawy na najbliższem Zgromadzeniu.

Podobnie przekazuje Zgromadzenie ogólne Radzie nadzorczej do sprawozdania na najbliższem Zgromadzeniu wniosek p. Stanisława Dydyńskiego, ażeby Komisya rewizyjna Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń funkcyonowała również w Towarzystwie wzajemnego kredytu i ażeby w tej myśli zmienić odpowiednio statut Towarzystwa wzajemnego kredytu.

Następnie w obecności c. k. Notaryusza p. E. Klemensiewicza z Krakowa przedkłada Zgromadzeniu imieniem Rady nadzorczej referent Andrzej hr. Potocki zmianę statutu Towarzystwa wzajemnego kredytu, zasadzającą się na wyeliminowaniu z § 2-go tegoż statutu ustępu c) t. j. słów:

„Do przeprowadzenia imieniem Członków i na ich rachunek za odpowiedniem zabezpieczeniem wszelkich operacyj finansowych“.

Zgromadzenie ogólne uchwała tę zmianę bez dyskusji jednogłośnie.

Aktywa.

Rachunek bilansu

	Zhr.	ct.
Gotówka w kasie	80.704	23
Weksle Członków	4,165.409	88
Fundusz rezerwowy:		
35.000 Zhr. w 4 ^o / _o listach galic. Tow. Kredyt. ziemsk. Zhr. 33.808.05		
Książeczka własna Nr 7.482 „ 2.819.84	36.627	89
	4,282.742	—

Straty.

Rachunek

	Zhr.	ct.
Procenta od wkładek na książeczki	81.351	62
„ od weksli reeskontowanych	19.403	36
„ od rachunku bieżącego	7.349	65
Koszta administracyi: place, druki, czynsz, koszta prawne i t. p.	26.617	58
„ „ podatki i należytości	22.950	02
Odpisane należytości wątpliwe	12.000	—
Saldo zysk Zhr. 45.459.26		
Przeniesienie z r. 1897 „ 4.000.—	49.459	26
	219.131	49

DYREKCJA:

Z. Słonecki.

I. Głazewski.

Dr. G. Romer.

Za Naczelnika biura:
W. Kozubowski.

z dniem 31 Grudnia 1898 r.

Pasywa.

	Zhr.	ct.
Udziały Członków	1,141.009	89
Wkładki na książeczki	2,008.029	88
Rachunek bieżący	434.938	85
Weksle reeskontowane	583.420	—
Procent od weksli pobrany na rok 1899	29.256	23
Fundusz rezerwowy	36.627	89
Saldo zysk	49.459	26
	4,282.742	—

zysków i strat.

Zysk.

	Zhr.	ct.
Procent od weksli:		
Przeniesienie z roku 1897 Zhr. 28.702.60		
w roku 1898 pobrano „ 215.685.12		
	244.387.72	
Na rachunek roku 1899 odpada „ 29.256.23		
Pozostaje na rachunek roku 1898	215.131	49
Przeniesienie zysku z roku 1897	4.000	—
	219.131	49

Kraków, dnia 31 Grudnia 1898 r.

KOMISYA KONTROLUJĄCA:

A. Potocki.

Włodzimierz Gniewosz.

Michał Garapich.

Klemens Dzieduszycki.

Mieczysław Urbański.

Przychód.

Wyciąg z ksiąg

	Złr.	ct.
Saldo gotówki z roku 1897	74.167	94
Udziały wpłacone w ciągu roku	104.615	77
Wkładki na książeczki Złr. 2,085.052—		
Procent skapitalizowany „ 74.327.44	2,159.379	44
Wpłaty na rachunek bieżący	6,200.910	16
Weksle spłacone	12,720.750	26
Weksle reeskontowane	3,162.005	—
Procent od weksli eskontowanych	215.685	12
<hr/>		
	24,637.513	69

DYREKCJA:

Z. Słonecki.

J. Głazewski.

Dr. G. Romer.

Za Naczelnika biura:
W. Kozubowski

kasowych za rok 1898.

Rozchód.

	Złr.	ct.
Udziały zwrócone	118.644	06
Zwrot wkładek na książeczki	1,998.403	21
Wpłaty na rachunek bieżący	6,524.044	12
Weksle eskontowane	12,742.055	06
Splata weksli reeskontowanych	2,934.679	—
Procent od weksli reeskontowanych	19.403	36
„ „ wkładek zapłacony Złr. 7.024.18		
„ „ „ skapitalizowany „ 74.327.44	81.351	62
Procent od rachunku bieżącego wypłacony	7.349	65
Wypłacona dywidenda za rok 1897	55.832	48
„ tantiema za rok 1897	11.788	78
Koszta administracyi	26.617	58
Zapłacone podatki i należności	22.950	02
Wkładka na fundusz rezerwowy	1.000	—
Odpisane należności	12.000	—
Na fundusz emerytalny urzędników	690	52
Gotówka w kasie	80.704	23
<hr/>		
	24,637.513	69

Kraków, dnia 31 Grudnia 1898 r.

KOMISYA KONTROLUJĄCA:

A. Potocki.

Włodzimierz Gniewosz.

Michał Garapich.

Klemens Dzieduszycki.

Mieczysław Urbański.

